

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі розкрито особливості управління торгівельними підприємствами в умовах воєнного стану. Розглянуто проблеми функціонування, загрози та ризики для бізнес-процесів і окремі підходи до стратегічного планування і організації торгівельної діяльності у складних умовах.

Ключові слова: торгівельне підприємство, управління, воєнний стан, ризики, стратегія.

Annotation

The paper highlights the peculiarities of managing trading enterprises under martial law conditions. It explores the functioning challenges, threats, and risks to business processes, and presents specific approaches to strategic planning and trade activity organization under complex circumstances..

Keywords: trading enterprise, management, martial law, risks, strategy.

Вступ

Сучасні умови воєнного стану в Україні створюють виявні перешкоди для ведення торгівельної діяльності. Серйозними викликами стали ризики для логістичних ланцюгів, проблеми забезпечення постачань, зміни споживчого попиту та порушення фінансової стійкості. Обґрунтований підхід до управління діяльністю підприємства є критичним фактором їх стабільної роботи.

Результати дослідження

Воєнні дії порушують функціонування інфраструктури, логістичних ланцюгів, спричиняють зменшення купівельної спроможності населення. Відзначається загальний спад ділової активності, змінюється структура попиту. Часто порушується діяльність постачальників, знижується доступність імпортованих товарів, виникають логістичні затримки. Підприємства повинні шукати нові шляхи постачання, працювати в умовах обмеженого ресурсу, формувати стратегічні запаси.

Водночас відзначається підвищення попиту на товари першої необхідності, зростання значущості локальних виробників, що може бути використано як конкурентна перевага. Зростає роль державної підтримки, як-то програми кредитування, податкові пільги та знижки на оренду торгових площ.

Аналіз наукових статей [1-3] дозволив виділити основні виклики для торговельних підприємств під час воєнного стану:

- Фізична загроза майну та персоналу – руйнування магазинів, складських приміщень, загроза життю працівників.
- Зниження попиту та зміна споживчих пріоритетів – споживачі концентруються на базових потребах, зменшуються імпульсні покупки.
- Проблеми з постачанням товарів – перебої з доставкою, зниження товарного асортименту.
- Нестача обігових коштів та фінансові ризики – зменшення виручки, ускладнений доступ до фінансування.
- Проблеми з персоналом – релокація працівників, мобілізація, емоційне вигорання та стрес.

Управлінська структура підприємства змінюється на користь більш гнучких, децентралізованих моделей. Керівники на місцях отримують більші повноваження для швидкого прийняття рішень. Впроваджуються сучасні IT-рішення – ERP-системи, CRM, автоматизовані аналітичні платформи, які дозволяють управляти запасами, контролювати фінанси, прогнозувати попит. Водночас підвищується роль корпоративної соціальної відповідальності, зростає значущість внутрішніх комунікацій.

Інновації у сфері логістики також відіграють ключову роль – з'являються нові моделі доставки, включаючи дрони та мікросклади, які дозволяють обслуговувати клієнтів у зонах з обмеженим

доступом. Важливою є цифрова комунікація з клієнтами – месенджери, чат-боти, персоналізовані рекомендації.

Висновки

Функціонування торговельного підприємства в умовах воєнного стану потребує високого рівня гнучкості, здатності до швидкого ухвалення рішень і переорієнтації стратегій. Успішні підприємства демонструють здатність до цифрової трансформації, локалізації ланцюгів постачання, розвитку нових каналів збуту. Для забезпечення стійкості бізнесу ключовими є антикризове планування, розвиток партнерств і інвестиції в безпеку. Крім того, зростає роль корпоративної культури, внутрішньої мобільності персоналу, а також адаптації до нових реалій через інноваційні управлінські рішення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Богдан Тетяна. Дайте бізнесу спокій і він розвиватиметься: чи працює ця формула під час війни? URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/08/2/702842/>.
2. Мельник Т. Український бізнес в умовах війни: сучасний стан, проблеми та шляхи їх вирішення. Journal of Innovations and Sustainability. 2023. №7(3). DOI: <https://doi.org/10.51599/is.2023.07.03.07>
3. Гаврилюк, О. В. Адаптивне управління в умовах економічних криз і воєнних конфліктів: теорія та практика. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка. 2022. 264 с..

Білоконь Тетяна Миколаївна — канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет

Дубовий Дмитро Сергійович — студент групи П-21б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Bilokon Tetiana M. — Cand. Sc. (Economics), Assistant Professor of Entrepreneurship, Logistics and Management Chair, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Dubovyi Dmytro — student of P-21b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia